Appendix C: Target Text Final Version

Geen Kwartier[1]

Door Polly Stenham
Vertaling Lotje van der Velden

Voor Anne
1955-2012

[1] The title *No Quarter* is the first military term in the play. It means that an enemy is given no mercy, even when he has surrendered. The translation is quite literal in Dutch. I think this is one of those elements that, if it comes to a production, might be better explained in an introduction or flyer accompanying the production.

Personages

Robin
vierentwintig

Oliver
vierendertig

Lily
begin zestig

Coby
veertien

Scout
vijfentwintig

Arlo
vijfentwintig

Tommy
negentien

Esme
vierentwintig

Previously[2]

Lily, Robin and Oliver's mother, ran away from the nursery home where she was staying due to Alzheimer's. Oliver goes to their country home to look for her. Instead, he finds a seemingly drunk Robin, who claims not to have seen Lily. They argue and Oliver leaves. Lily is discovered in the kitchen, where she has been hiding. Robin was not drunk, but merely claimed so in order to be able to later explain to Oliver why he missed Lily coming to their house. Together, they have some last drinks, and then Robin helps Lily take the pills to terminate her life. When she lies dead on the sofa, Coby, Robin's 14 year old neighbour, walks in and discovers the body. Robin manages to calm her down and makes her promise she won't tell anyone what happened. She reveals to Robin that Lily sold the house, but he refuses to believe it. End of act one.

Fragment 1. Dialogue: Tommy and Robin

Akte Twee

Zes weken later. Robins verjaardag. Nacht.

Het podium is donker. Een gestalte slaat de deur van buitenaf stuk. Hij vliegt met een klap open. De gestalte komt binnen, capuchon op. Een alarm gaat af. De gestalte doet het licht aan en schakelt snel het alarm uit. Hij doet zijn capuchon omlaag. Het is Robin. Hij gooit zijn trui uit. Eronder draagt hij een donker driedelig pak. Zijn oog is opgezwollen en er zit wat bloed op zijn mouw. Hij heeft een bijl en een vrolijk verpakt cadeautje bij zich. Hij zet de bijl neer en zet het cadeautje op de piano.

De kamer is sjofeler, verpauperd. Van het meubilair is precies de helft verdwenen. De verwarming en het warme water zijn afgesloten. Naast een provisorisch bed staat een draagbaar kacheltje. In een hoek staat een stapel verfblikken en gereedschap. Iets dat op een kruisboog lijkt staat ernaast. De verjaardagskist is nog steeds hetzelfde. Er staat nu een verzameling muziekinstrumenten naast de piano. Van traditioneel (viool) tot modern (keyboard) tot vreemd (luchtalarmsirene). De muis van klei is gerepareerd en staat op een boekenplank. In een hoek hangen kleren aan een opgezette hertenkop.

[2] 'Previously' and similar fragments in the rest of this document have been added by me in order to explain to the reader what has happened so far. They are not part of the original source text. Also, the layout used in the source and target texts is different from the layout used in the rest of this thesis, because I wanted to use a font that I believe is easy to read for actors during practice.

Robin heeft in deze kamer zijn kamp opgezet. Het doet aan als een provisorisch hoofdkwartier. Een schuilkelder onder beleg.

Tommy komt binnen door een zijdeur. Hij is negentien, een skinhead-ex-soldaat.[3] *Hij is net wakker. Tommy neemt de scheefgezakte deur in zich op. Hij fluit zachtjes.*

Robin Iemand had er een slot opgezet.

Tommy Ja. Er is een kerel langs geweest.

Robin Wie? Wat voor 'kerel'?

Tommy Die conciërge die er eerder ook al was.

Robin Dus hij is ook al overgelopen? Jemig. Oliver zal hem wel omgekocht hebben. De combinatie van de poort was veranderd. Ik moest eroverheen klimmen. Het lijkt wel alsof hij me uit mijn hol probeert te lokken.[4] Maar hij kan me er vanavond niet uitzetten. Dat zou te wreed zijn. Hij bluft. BLUF![5]

Hij tilt het hangslot op en draait het in zijn handen.

Wanneer heeft hij het erop gezet?

Tommy Vanmorgen.

Robin Terwijl ik op de herdenkingsdienst was? Wat een stijl. Ik moet even iets drinken.

Hij loopt naar de bar.

---

[3] 'Skinhead' and 'ex-squaddie', reminding of military terms, are not easily to translate to Dutch. 'Skinhead' would among Dutch youth be translated with the same term, but 'ex-squaddie', which has that same sense of youth vernacular, has not really got a Dutch variant. A 'squaddie' is defined differently online. The Urban Dictionary refers to it as "a member of the armed forces who thinks he is "God's gift to women". Unfortunately found everywhere.", whereas the Cambridge Dictionary considers it as "A soldier of low rank", and the Oxford as "British informal: a private soldier". 'Ex-soldaat', which means nothing more than 'ex-soldier', does not really do much to bring across the image of a young man who joined the army probably at a very young age, but there is no real other possibility in Dutch that covers this without making sure it is clear that Tommy was actually in the army at some point.

[4] Robin uses a military term here. I have decided to play with the context and translate this with 'uit zijn hol lokken', 'to lure from his (mouse) hole', because it is reminiscent of mice, which is a recurring symbol used throughout the play. Lily has made herself famous as an artist who wrote children's books about brave mice, and considered Robin to be her brave mouse.

[5] In the source text, it is stated: 'I call his bluff. BLUFF.' There, the second bluff is actually a illocutionary act, as it is something Robin does: he actually calls out the word 'BLUFF' throughout the stage. The Dutch does not offer a similar solution. During the testing of this translation, I have had the actors try out different sentences, but it came across best like this, where Robin first says 'He is bluffing', and then shouts out the word 'Bluf!' throughout the stage.

Tommy Ik krijg nog geld van je.

Robin Daar ben ik me van bewust, ja.
Wat neem jij?

Tommy Tweehonderd en veertig pond.

Robin Eens kijken… jenever.

Hij wil hem een glas geven. Tommy neemt het niet aan, Robin zet het naast hem neer.

Proost.

Hij heft zijn glas. Tommy drinkt niet.

(*Zijn stem breekt.*) Ik ben net op mijn moeders herdenkingsdienst geweest.
Neem gewoon één drankje.

Korte stilte.

Jezus Christus, doe verdomme alsof je een mens bent.

Tommy pakt het glas.

Dank je.

Ze nemen een slokje.

Hoe laat is het?

Tommy kijkt op de Pink Panther-wekker.

Tommy Eén uur.

Robin Verdorie. Ik ben echt laat, hè? Sorry.

Tommy Ja. Je bent verdomd laat.

Robin Ik werd ook opgehouden in Londen. Plan A mislukte, dus ik moest wel voor Plan B gaan. We hebben de plannen doorgenomen, toch? Gisteravond.

Tommy Kan ik me niet herinneren.

Hij trekt een stuk gordijn opzij om de details van Plan A, B en C te onthullen, die op de muur gekrabbeld zijn.

O… o ja.

Robin Intrigerende spelling. Ha. Luister. Plan B. (*Leest voor van de muur.*) 'Ga iedereen af waar moeder ooit brood mee gebroken heeft om te zien of ze

willen helpen om centen of ponden of doekoe of wat cash in te zamelen.'[6] [7] Doekoe bijzonder uniek gespeld.

Korte stilte.

Nou, dat heb ik gedaan. Na de dienst ben ik iedereen afgegaan. Nou, niet iedereen. Een paar mensen. De advocaat. Die illustratorbitch.

Korte stilte.

Je had de menigte moeten zien. Als je twaalf mensen een menigte kan noemen. Niet echt een menigte. Het was. Hartverscheurend. Mensen vergeten zo snel.[8] Ik dacht altijd…

Korte stilte.

Maar goed. Niemand die ik de hoek in wist te drijven stond erg te trappelen om me geld te lenen. Dat had misschien iets te maken met het feit dat ik ze echt, maar dan ook echt letterlijk in de hoek had gedreven. Dus heb ik een nieuw plannetje bekokstoofd.

Tommy En A dan? Je was zo gebrand op A.

Robin Ha. Zie je. Je herinnert je het wel degelijk. Nou. Het lijkt erop dat een hypotheek nemen om dit huis te redden 'geen prioriteit' heeft voor Oliver.[9] Daarna liep het een beetje uit de hand allemaal. Ik denk dat hij en dat meisje van hem babyplannen hebben. Ze leek in ieder geval dikker dan normaal. Ik weet zeker dat hij haar heeft overgehaald om te verkopen. Dat moet wel. Ik wil wedden dat hij haar die verdraaide vulpen in haar hand gestopt heeft toen ze een van haar aanvallen had. Ze zou me dit nooit aandoen. Waarom je in vredesnaam een baby op deze kutwereld zou willen zetten… Maakt ook niet uit. Ik heb een nieuw plan.

---

[6] There is no expression in Dutch that covers 'to break bread with'. I have checked with several people, and all thought that a literal translation 'brood breken met' was clear and understandable in this context. It also worked when tested on stage.

[7] Here I have changed 'pennies' into 'centen' to make the whole context a bit more universal, as proposed by Tom Kleijn in his lecture. For the slang word 'Moolah' I have chosen the Dutch slang word 'Doekoe', as both are slang words, but also already a bit old-fashioned. As 'Moolah' was, in the source text, apparently not spelled out of the ordinary (which Robin's 'Moolah spelt pretty uniquely' does imply), I have decided to spell 'Doekoe' the correct way as well, presuming that Robin is referring to the fact that the word is what he would call pretty unique, rather than its exact spelling.

[8] There is not really an element comparable to 'zo snel' ('so quickly') in the source text, but during the testing of the play on stage it didn't sound right to have merely 'mensen vergeten' ('people forget'), which is grammatically correct but not as unmarked in Dutch as it is in English. That is why I have added 'zo snel', to make the utterance less marked in Dutch as well.

[9] 'This place' is constantly used throughout the play to refer to the country house. I was not satisfied with a literal translation to 'deze plek' which is not as idiomatic in Dutch as it is in English. I have therefore chosen to go for 'dit huis', 'this house', which is a slightly different register but less marked than for instance 'de boel'.

Tommy Wat is er met C gebeurd?

Robin wijst naar zijn blauwe oog.

Robin Laten we alles uit de kast trekken en het nieuwe plan 'plan D' noemen. De D van… doortrapt … De D van…

Tommy Diep triest.

Korte stilte.

Robin Doe niet zo hufterig. Dat past niet bij je.

Tommy zet zijn lege glas neer. Robin wil het bijvullen.

Tommy Eén drankje zei je.

Robin Dat was een half drankje. Kijk nou wat een klein glaasje.

Hij vult beide glazen bij.

Robin Ik ben op deze vloer geboren. Wist je dat?

Tommy Dat heb je verteld, ja –

Robin Precies op die plek. Kijk die vlek maar. Daar. Daar op de vloer.

Tommy Over die tweehonderdveertig pond –

Robin Wat heb je nog bij je? Gisteravond. Zei je dat je meer had.

Tommy Klopt, ja.

Robin Ik koop alles wat je hebt.[10]

Tommy Alles?

Robin Op één voorwaarde. Jij blijft hier en we nemen het samen.

Korte stilte.

Kom op. Dat noem ik nog eens een win-win situatie.

Tommy staart hem even aan, haalt dan wat zakjes uit zijn sok. Het zijn er zes in totaal.

Tommy Ik heb twee gram bruin, vier kristalpoeder.

Robin Deal.

Tommy Dan wordt het vijf zestig. In totaal.

Robin Wow. Dan moet ik pinnen. Jij neemt vast geen cheques aan?

---

[10] The Dutch verb 'neem', as in 'Ik neem alles', would be more idiomatic here, but I wanted to maintain the aspect of 'buying', as it says something about money and how much Robin thinks he has of it.

Tommy Dan pakken we toch de auto.

Robin Ja. Een klein probleempje wat dat betreft.

Tommy Wat voor probleempje?

Robin Ik heb de auto een beetje in de prak gereden op dat smalle weggetje om de hoek. Dus het wordt misschien wat lastig om vanavond nog bij een pinautomaat te komen. Morgen laat ik de auto wegslepen en dan kunnen we naar het dorp liften. Je krijgt je geld zo snel mogelijk, beloofd. Kijk. Hier heb je mijn creditcard.[11] Als onderpand.

Hij biedt hem de kaart aan. Tommy neemt hem niet aan. Robin zet door.

Een Oempa Loempa past nog niets eens door dat weggetje.[12] Belachelijk. Hoewel we natuurlijk wel in een muizenlandje leven… Kleine laantjes voor de pratende, rokende, onder-invloed-rijdende muizen –

Tommy Wat?

Robin Laat maar. Morgen. Hand op mijn hart. Erewoord.[13]

Robin heeft een paar lijntjes gelegd.[14]

Lijntje?

---

[11] I have changed the more open 'card', which would have been 'kaart' or 'pas', to 'creditcard'. In English it is quite common to use 'card' for either debit- or creditcard, but in Dutch that is not so. I have chosen 'creditcard' over 'pinpas' (Dutch: 'debit card') because somehow it seems more fitting to his character that Robin would be waving about a creditcard.

[12] I first understood 'Borrower' her as 'huurauto' ('rental car'), thinking that the capital in the source text must have been a mistake. However, in her play TuskTusk, Stenham also uses this term with a capital in a very different context. Some research shows that 'Borrower' can also refer to The Borrowers, a children's book by Mary Norton from 1952. The Borrowers are tiny people that live inside the walls of the houses of big people and 'borrow' their stuff to survive. The joke here is that even very little people couldn't drive down that lane, but this would not come across well in Dutch with this term as the children's book is not well known here. I have therefore chosen 'oempa loempa', the little people from Roald Dahl's Charlie and The Chocolate Factory, which is much more known here. Also, this is a children's book from the early sixties, so it would still be in line with Robin's references to children's books from the fifties and sixties.

[13] I have combined the English saying 'cross my heart and hope to die' with 'I swear it' and translated it to a similar, old-fashioned Dutch vernacular.

[14] I first understood 'To rack up' as that Robin had succeeded into making Tommy stay with him. However, according to the Urban Dictionary, it is a drug-related term, which means: 'To manipulate a quantity of cocaine so as it forms a line, or multiple lines for easy ingestion. Sometimes involves chopping little crystals into finer powder.' I have therefore translated it with 'Robin heeft een paar lijntjes gelegd' ('Robin has prepared some lines').

Tommy Je had me moeten zeggen dat je geen geld kon krijgen voor je… Wat de fuck –

Robin Luister. Het spijt me, maar het kan even niet anders. Tenzij je zin hebt in een drie-uur-durende wandeling in het donker. Ik doe er rente bij.

Tommy Hoeveel?

Robin Laten we een mooie ronde zeven vijftig zeggen. Maar alleen als je blijft. Ik kan niet. Ik wil niet alleen blijven.

Tommy Ik weet het niet.

Robin snuift een lijntje.[15] *Biedt Tommy het bankbiljet aan. Hij negeert het.*

Robin Ik dacht dat je sowieso nog even zou blijven. Zoals we gisteren hadden afgesproken. We hadden toch een plan. We hadden zelfs meerdere plannen.

Tommy We waren high.

Robin Als het kruis van een piloot,[16] maar dat betekent niet dat ik het niet meende, ik bedoelde dat ik niet…

Zijn stem sterft weg. Hij staart naar zijn glas.

Moedersverdriet.[17]

Tommy Wat?

Robin Zo noemen ze jenever.

Hij springt op.

Je probeert onder je verplichtingen uit te komen, hè? Jij verdomde deserteur.[18]

Korte stilte.

---

[15] "Lijntje nemen" ('taking/doing a line') has only 1.270 hits in Google when typed together, whereas "lijntje snuiven" ('snuffing a line') has 2.420, so I have chosen the latter in my translation.

[16] I could not find 'a pilot's crotch' to be an actual saying in English. It must be a private joke by Stenham, referring to the fact that they are as high in the sky as pilot's crotch. I have decided to translate it literally as it is.

[17] See also the comment on this term in chapter 4 of this master thesis.

[18] Another use of a term that is close to a military term: 'reneging'. Where other terms have been easier to find, this was not so easy, as it is not directly military, but rather the act of deserting a plan or organisation. It can also be a non-military term, used to say that someone has not done their duty or kept their part of a deal. I have therefore decided to translate it in a non-military way in the first part of Robin's speech act, and then introduced the military term 'deserteur', 'deserter', in the following line to still maintain that military feeling.

Alsjeblieft. Je zou blijven. Ik zou je het meer en de bossen laten zien en we zouden gaan schieten en ik zou je mijn kruisboog lenen en we zouden high worden en de rest van de wijnkelder leegdrinken en dan naar jazz luisteren en op konijnen jagen. Het zou tóf worden.[19] Het kan nog steeds tóf worden. Waarom zou je weggaan? Daarbuiten is het een en al wegen en slechte kroegen. Er zit een hert in ons bos. Een hért… Heb je wel eens een echt hert gezien? Ongelooflijk gewoon.

Hij loopt naar het raam.

Kijk eens naar de maan, het maanlicht op de bomen.

Korte stilte.

Bij zo'n mooi uitzicht is het alsof God met je flirt. Zijn rokken optilt, zijn benen spreidt.

Korte stilte.

De slet.

Hij biedt het biljet opnieuw aan. Na een korte aarzeling pakt Tommy het aan en loopt weg om een lijntje te snuiven.

[19] Robin uses the word 'ace' here, making it look like he is trying to use a word that would fit his age group, but just failing to do so correctly. That is why I have gone for 'tof', which gives slightly the same feeling in Dutch: it is a word belonging to the youth, but really already quite old-fashioned.

Previously

Robin manages to persuade Tommy to stay with him and do drugs together. He finds out Tommy has a large St. George's Cross, the red cross on the flag of England, tattooed on his back. It triggers him to try and coax out of Tommy why he left the army.

Fragment 2. Monologue: Robin

Robin Vertel eens waarom je bij het leger bent weggegaan? Ik wil het weten.

Tommy Waarom ben jij weggegaan?

Robin Waar?

Tommy Bij die muziekschool.

Robin Ik vond het niks. Ze wilden dat ik dingen speelde die ik niet wilde spelen. Ik vond de andere studenten niks. Ik hield niet van de manier waarop zij… dachten. Ik ben opgegroeid met papieren bladzijden, weet je. Niet met computerschermen. Ik was niet klaar voor…

Tommy Wat?

Robin Het internet. Technologie. Ik zat hier tussen de boeken en de beesten. Niemand had het me verteld, weet je. Niemand had me gewaarschuwd. Dat er een nieuw bewustzijn in gang gezet was.[20] Dat niemand echt meer. Aanwezig was. Dat niemand echt meer. Hier was. En dat nieuwe bewustzijn is anders. Dat nieuwe bewustzijn denkt in flitsen. Het handelt in informatie, niet in gedachten. Niemand denkt nog ergens over na. Het draait om kennis, niet om denken. Kennis boven denken. En dat is krankzinnig. Dat is verkeerd. Want kennis hebben is niet hetzelfde als ergens over nadenken. We vergelijken die twee omdat kennis directer toe te passen is. En we houden onszelf voor dat dat net zo nuttig is, maar niemand heeft het meer over ideeën. Heb je dat niet gemerkt? Ik heb het gemerkt. Mijn leeftijdsgenoten wisselen alleen nog maar informatie uit. En de toekomst heeft meer en meer informatie in petto maar niemand denkt er echt over na. Denk daar maar eens over na…

Korte stilte.

We verpesten onze geest. Misschien is er een niet-verpeste geest voor nodig om dat te zien. Want wat blijft er eigenlijk nog over. Zonder taal, zonder een fatsoenlijk stroom van bewustzijn, zonder het lineaire literaire

[20] I have used 'bewustzijn', Dutch 'consciousness', for 'mind', because an option like 'brein', 'brain', would make less sense as it is too connected to the later 'gedachten', 'thoughts', which is supposedly the opposite of this new mind.

brein achter elke intellectuele revolutie in onze beschaafde wereld?[21] We gaan allemaal naar de haaien terwijl we verdomme Pacman op onze telefoons spelen. Breincellen… smelten.

Pauze.

Potverdorie. Goede shit. Of niet soms?

Pauze.

Hoewel er één ding was dat ik niet erg vond aan al die nieuwe games en gadgets.

Tommy En dat is?

Robin gebaart naar het keyboard en de sequencer.

Robin Nieuwe muziek.

Tommy Dus daarom ging je weg. Verschil van –

Robin Filosofie. Ja. Nou. Dat, en… Er was een incident.

Tommy Aha.

Robin Een akkefietje.

Tommy Ik snap het.

Robin Je zou er verstelt van staan hoever je een telefoon in iemands mond kan proppen. Als je het maar echt probeert.

[21] I have understood 'narrative of thought' here as referring to the literary technique of 'stream of consciousness', and have decided to translate it with the correct Dutch literary term.

Previously

Robin shows Tommy the birthday box. Together, they search for the key, which Lily always hid away on Robin's birthday. We find out that today is also his birthday, and he is convinced Lily hid something in the birthday box that will help him save the house. Arlo and Scout, Robin's only two friends from music school, arrive at the house. Robin is glad to see them, but his happiness disappears when they find the key and he discovers there is nothing in the birthday box but costumes. To lighten the mood, the friends decide to throw a party Lily-style, with cocktails, fireworks, dressing up and playing hide and seek.

During the game, Tommy has private conversations with Arlo and Scout from which it becomes clear that they are there on Oliver's orders to get Robin out of the house. Robin sees through them and, feeling vengeful, secretly puts drugs in their drinks. We also find out Robin has some sort of relationship with Scout, but is kissed by Arlo, which is overseen by Scout. She is angry about this, and at the start of this final fragment, she has just been having a conversation with Tommy, trying to flirt with him in order to get back to Arlo, who doesn't like Tommy. Robin is off stage playing hide and seek. Arlo re-enters.

Fragment 3. Dialogue: Scout, Arlo, Esme, Tommy, Robin and Coby

Arlo komt binnen, veegt wat bladeren van zich af.

Arlo Mooi. Jullie zijn er allebei.

Hij doet de deuren dicht en praat zachter.

Ik heb met Oliver gesproken. Ik moest verdomme een boom inklimmen om bereik te krijgen maar het is gelukt.

Korte stilte.

Wacht even. Waarom zitten jullie hier zo samen?

Scout Hoezo? Heb je daar een probleem mee?

Arlo Wat is hier aan de hand?

Scout glipt op Tommy's schoot. Hij ziet er doodsbang uit.

Scout Want ik zou niet willen dat je je ongemakkelijk voelde, broertje lief. Die grens zou ik niet durven overschrijden.

Arlo Mankoi, Scout –

Scout Intya toror –
- Sut mankoi I mela ho delotha Ila delotha Ila –

Arlo - I mela ho vithell –

Scout - ro haba dhaeraow –

Arlo - I mela ho vithell –[22]

Tommy Wat de fuck? Jullie lijken wel gek.

Scout Een derde van het Engelse woordenboek is bedacht door –

Arlo/ Scout - een gek, wist je dat?

Scout Alye dan maar.

Arlo Alye.[23]

Ze raken even elkaars hand aan.

Goed, vlug, voordat hij. Luister, ik heb een voorstel.

Scout Voor mij?

Arlo Nee. Voor Vrijdag.[24] Om ons te helpen hem morgen de auto in te krijgen. Gewoon voor het geval dat hij iets geks probeert. Ik heb hem gezegd dat we hier vannacht zouden blijven en hij stelde voor. Jij bent sterker dan wij en. Tussen ons gezegd en gezwegen denk ik –

Tommy Dus de broer heeft jullie wel degelijk gestuurd. Ik wist het.

---

[22] The language spoken here is Elvish, the language spoken by the Elves of Middle Earth, J.R.R. Tolkien's fantasy world from *The Lord of The Rings*. I have decided to maintain it here in the same form, as an English audience would not have been able to understand it either. Its main function here is to show the way Arlo and Scout are connected, and how they try to be different or special, and by translating it, that function would be taken away. I would, if this translation was to be delivered to a director, provide a translator's note with the translation, although I it would have to be checked with someone who is more into Elvish language first. It means something like: Arlo: Why, Scout -. Scout: Guess brother – [rest of sentence unintelligible, something like 'And why I love him listen to my laughter listen to my laughter] Arlo: I love him also – Scout: He is mine, traitor. Arlo: I love him also -.

[23] Translates like: Arlo: Together, then. Scout: Together.

[24] See also my explanation on this term in the discussion section of this thesis.

Arlo Snap je het dan niet? Hij heeft tegen je gelogen. Hij heeft geen rooie rotcent. Hij is volkomen platzak.

Hij begint een cheque uit te schrijven.

Oliver zegt dat hij Robins schuld aflost als jij ons helpt. En hij gooit er nog een extra duizendje bovenop. Bij wijze van dank voor je hulp in, ik citeer, "deze moeilijke tijden".

Tommy Judas.

Tommy staart ze alleen maar aan.

Arlo Dit is een serieus aanbod. Je hoeft alleen maar te helpen. Dat is alles. Het is het beste voor hem. En volgens mij. Kan het je echt wel wat schelen.

Hij laat Tommy de cheque zien.

Kijk… ik stop hem in mijn zak. Denk er maar eens over na.

Scout staart naar haar handen, strekt ze en balt ze weer samen.

Scout?

Scout Ik ga even een luchtje scheppen.

Scout loopt af door de tuindeuren.
Arlo kijkt Tommy doordringend aan.

Arlo En trouwens. In je dromen.

Scout keert plotseling terug. Ze is lijkbleek.

Scout Ik… Ik… Er is een… Ik zag iets… Het lijkt op een –

Arlo Wat?

Scout Een schaduw. Een bewegende schaduw, van een vrouw, een vrouw met een kap op…

Arlo Stel je niet zo aan.

Scout Kijk dan.

Hij steekt zijn hoofd om de deur.

Arlo Oké. Juist. Ja. Er komt een gedaante.[25] De oprijlaan op. Steeds dichterbij. Ja. Oké. Dat gebeurt dus echt.

Tommy Proberen jullie me bang…

[25] I have chosen 'gedaante' here rather than 'figuur', which is more literally like 'figure'. 'Gedaante', however, would better fit the description of a ghost, which is basically what Arlo, Scout and Tommy think they are seeing here.

Hij kijkt. Slaat een kreetje, draait zich met open mond om naar de anderen. Het geluid van voetstappen. Krakend grind.

Arlo O shit o shit o shit.

Esme (*zij*) ROBIN?

Arlo O god o god o god.

Ze verstoppen zich alle drie achter de bank. Kruipen dicht bij elkaar.

Esme ROBIN?

De deur gaat open. Tommy, Arlo en Scout duiken in elkaar. Esme staat in de deuropening. Een meisje van Robins leeftijd. Ze heeft een regenjas aan met de capuchon op en draagt een olielantaarn.

Hallo? Robin?

Ze loopt om de bank heen en ziet de anderen. Ze hebben allemaal hun ogen dicht en houden elkaars hand vast.

Esme Hoi.

Arlo doet zijn ogen open.

Arlo Het is Sarah! Godzijdank. Levend, ademend en 100-procent-echt. Sarah. Kom hier.

Arlo omarmt haar. Ze vindt het duidelijk vreselijk. Hij laat haar los.

Esme (*IJzig*). Scout.

Scout (*Even ijzig*). Esme.

Arlo Wie is Esme?

Esme Ik. Heet. Esme.

Arlo Shit. Sorry. Esme. Natuurlijk. Niks aan de hand. Alles in orde! Niets aan het handje, Esme. Allejezus. Wat een trip.

Esme Waar heeft hij het over? Waar is Robin? Wie is die jongen? En wat is er in vredesnaam met de kamer gebeurd?

Arlo We dachten dat je een geest was, Robin is weggelopen, dit is Tommy, hij is een bloemist, en… Robin heeft de kamer gekraakt.[26]

Esme Het is hier ijskoud.

Ze doet de draagbare kachel aan.

[26] 'Squatting' can also mean something like 'occupying', but I have chosen 'kraken', a Dutch word for occupying a building that is meant to be demolished, as I believe it fits the context perfectly.

Tommy Wie ben jij?

Esme Sarah. Blijkbaar.

Scout Ze is Robins… nicht?

Esme Waar is hij?

Niemand geeft antwoord. Ze zien er allemaal wat gedesoriënteerd uit.

Arlo We speelden verstoppertje. Ik denk dat hij zich nog steeds. Verstopt.

Esme Misschien dat iemand dan maar eens even naar hem op zoek moest gaan? Gezien de omstandigheden en zo.

Korte pauze. Tommy knikt en gaat af.

Dank je.

Ze begint de kamer zo goed mogelijk op te ruimen.

Esme Hoe gaat het met hem?

Arlo Goed. Soort van. Denk ik.

Esme Hij was er nogal aan toe na de herdenking.

Scout Was jij daar dan?

Esme Natuurlijk was ik er. Ik had veel eerder hierheen moeten komen. Papa was zo van streek na de dienst. Het kostte me nogal wat tijd om hem terug naar huis en in bed te krijgen. Jezus. Kijk eens wat een zooi.

Ze stopt met opruimen en zucht.

Ik moet iets drinken. Wat ruik ik toch?

Ze loopt naar de kan met drugs en schenkt een groot glas in. Gedurende de scene drinkt ze het leeg.

Heeft hij iets gegeten?

Scout Er hangen een paar… een paar… konijnen.[27]

Ze kan haar lach niet inhouden.

Esme Denken jullie dat dit grappig is?

Scout Pardon? Nee. Het is gewoon een rare dag geweest –

Esme Denken jullie dat het grappig is wat er is gebeurd, dat het een spelletje is?

[27] If this is unclear to the reader of this fragment: earlier on in the play, we discover that Robin has hunted and shot some rabbits, and strung them up behind the curtains. Scout is referring to those rabbits here.

Arlo Nee. Natuurlijk denken we dat niet.

Esme Jullie hebben echt geen idee.

Korte stilte.

Dit is gewoon een toeristisch uitstapje voor jullie.

Arlo Ho eens even. Hoe durf je te suggereren dat wij misbruik zouden maken van –

Scout We zijn hier om hem op te halen. Dit is een feestje. Hij wilde een feestje. Hij vertrekt. Morgen. Hij gaat mee naar huis.

Esme Met jullie? Met jullie mee naar huis?

Scout Ja.

Esme Het ging goed met hem voordat hij jullie leerde kennen, weet je. Hij was een beetje vreemd. Maar het ging goed. Jullie hebben hem…

Scout Wat? Op het slechte pad gebracht? Het is een grote jongen, Esme.

Esme Je hebt echt geen flauw benul, hè?

Scout Denk je niet dat hij veranderd is omdat hij van huis wegging en zijn moeder ziek werd? Dat zijn leven veranderd is. Dat het misschien, heel misschien, niet aan de boze tweeling ligt.

Esme Nee. Dat denk ik eigenlijk niet.

Scout Ik denk dat je gewoon boos bent omdat…

Esme Omdat wat?

Scout Hij je ontgroeid is.

Esme glimlacht langzaam.

Esme Denken jullie soms dat jullie gedrag en jullie houding volwassen is? Denken jullie dat jullie beter zijn omdat jullie rijk en getalenteerd zijn en uit de stad komen? Jullie weten wel dat jullie een beetje sneu zijn, toch? Een beetje ongerechtvaardigd… Daarom hebben jullie hem nodig. Omdat hij jullie op de een of andere manier. Waarde geeft.

Arlo Trut.

Esme Wat jullie niet snappen, omdat jullie het te druk hebben met doen alsof jullie in een of andere sexy filmpje over jullie eigen leven spelen, is dat wat hem volgens jullie zo spannend maakt eigenlijk schade is.

Scout Dat is niet wat we –

Esme Hij werd hier vastgehouden, Scout. Weg van alles. Hij ging amper naar het dorp. Hij groeide op in zijn eigen maffe koninkrijkje en schoot op dingen en droeg geen schoenen. De voornaamste reden dat hij zo goed kan pianospelen is omdat er vrijwel letterlijk niets. Anders. Te doen. Was. Hij

mocht van haar niet eens naar school. Vraag je je nooit af waarom hij praat als een vercrackte Peter Pan?[28] Al dat gejeminee, verdorie, potjandorie. Dat is omdat toen hij klein was zijn enige vrienden zijn moeder en een stukgelezen Enid Blyton waren.[29] Hij dacht dat mensen echt zo praten. Geen wonder dat hij gek werd toen ze hem eindelijk liet gaan. Hij had nog nooit een stad gezien, laat staan de hard drugs waarmee jullie hem verleid hebben. Hij was, op zijn eigen manier… onschuldig.

Korte stilte.

Als je echt wat om hem geeft. Laat hem hierna dan met rust. Hij moet zijn eigen weg vinden. Hij hoeft niet te worden. Aangemoedigd.

Korte stilte.
Scout haalt een klapspiegeltje tevoorschijn en bekijkt haar ogen.

Scout Um. Mijn pupillen zijn echt enorm, ze zien eruit alsof ze me gaan opeten.

Knippert.

Opeten.

Arlo pakt haar gezicht vast. Ze staren naar elkaar. Het begint hen te dagen.

Arlo O mijn god.

Tommy verschijnt in de deuropening.

Tommy Ik kan hem niet vinden.

Arlo Jij. Wat heb je ons gegeven? Wat heb je ons verdomme gegeven?

Tommy Ik denk dat Robin misschien… Ik denk dat hij misschien…

Hij wijst naar Esme's lege glas.

Esme Wat? Nee. Je maakt een grap. Heb ik net drugs gedronken?

Korte stilte.

Ik heb drugs gedronken.

---

[28] I have chosen to turn the 'on crack' part into a Dutch adjective. 'Vercrackt' has a slightly different meaning. A word more close to the meaning might have been 'verslaafd' or 'doorgesnoven'. Of 'vercrackt', which is 'rotten, like someone on drugs', I can imagine that Esme in her anger would just throw it out like that. It also came across better than 'doorgesnoven' when tried out on stage.

[29] Enid Blyton is writer of children's novels, who uses a rather old-fashioned, upper class type of speech. I could not find an English author with that exact same connotation that was better known in the Netherlands. I have therefore decided to maintain the name Enid Blyton, and translate 'battered' with 'stukgelezen' ('read so much that the book is broken'), so that it is clear that it refers to a writer. I think the audience will then still understand the reference without necessarily knowing who Enid Blyton is.

Arlo begint te lachen.

Dat is NIET grappig.

Arlo Best wel eigenlijk.

Tommy ontdekt de lege verpakkingen op de bar.

Tommy Wow. Hij heeft alle kristal erin gedaan.

Arlo Hoeveel?

Tommy Vier gram.

Arlo fluit.

Esme Wat gaat er met me gebeuren?

Scout Het komt wel goed.

Esme Ik word verdomme op drugs getest. Kut. Kut. Kut.

Tommy Hoezo dan?

Esme Ik zit op de politieacademie.

Arlo Dat is pas grappig.

Esme HOU JE BEK!

Scout Het komt wel goed. Ik beloof het. Zolang je maar relaxt blijft voelt het goed.

Esme Ik wil niet dat het goed voelt. Ik wil dat het verdomme normaal voelt. Ik raak mijn baan kwijt.

Arlo Een politieagent. Serieus?

Esme Politieagente.

Arlo Wow. Een echte politieagente.

Esme HEB JE OOK MAAR ENIG IDEE HOE MOEILIJK HET MOMENTEEL IS OM EEN BAAN TE VINDEN? ENIG IDEE?

Arlo Wow. Relax.

Esme ZEG ME NIET DAT IK MOET RELAXEN, JIJ ABSOLUTE LUL.

Scout Binnen een week is het uit je systeem. Neem gewoon een paar dagen vrij.

Esme Zo werkt het verdomme niet. Van welke planeet komen jullie? Kut. Kut.

Arlo Dezelfde planeet waar jij over een minuutje heengaat.

Esme DAT IS VERDOMME NIET GRAPPIG.

Ze beheerst zichzelf. Probeert zich te beheersen. Het lukt. Net. Maar ze beeft.

Hoofd koelhouden. Hoofd koelhouden.

Scout Ik wijk niet van je zijde, oké? Ik beloof je dat het wel goed komt. Laat het over je heen komen. Ga erin mee.

Ze gaan naast elkaar zitten. Dichtbij. Scout pakt haar hand.

Esme Ga ik dingen zien?

Scout Onwaarschijnlijk.

Arlo Ik zie soms dingen als ik kristal gebruik.

Scout KOP. DICHT. Arlo.

Tommy Misschien moet je je vinger in je keel steken.

Esme Ik voel een tinteling.

Scout Een goede tinteling, toch? Ervaar het als een positieve tinteling.

Arlo Als ze kotst zit het nog steeds in haar systeem maar dan mist ze de trip.

Tommy Ik denk niet dat ze wil trippen –

Arlo Ze kan er nu maar net zo goed voor gaan.

Opeens gaat het licht uit.

Scout Wat is er aan de hand –

Arlo De elektriciteit moet zijn –

Tommy Er is een stoppenkast in –

Plotseling klinkt het geluid van een piano. Het is klassiek. Rachmaninov. Perfect uitgevoerd.

Scout Robin?

Arlo Robin, dat is niet oké.

Nog een paar noten.

Esme ROBIN, HOU DAAR MEE OP!

Scout Je hebt iets in de drank gedaan, hè?

Robin Ik zou nee kunnen zeggen, maar dan zou ik liegen, maar aan de andere kant weten jullie daar alles van, of niet soms…
Rosencrantz en Guildenstern zijn…

Korte stilte.

De lul.

Een felle zaklamp flitst aan. Robin richt hem beurtelings op ieder van hen.

Robin De code van de poort was veranderd. Oliver heeft hem veranderd. Hij moet jullie de nieuwe combinatie gegeven hebben. Dat is de enige manier waarop jullie binnen kunnen zijn gekomen.

Korte stilte.

Robin Jullie hebben gelogen.

Scout We deden het voor jou. Om je te helpen.

Robin Wat heeft hij jullie aangeboden? Geld? Wat?
Is dat Esme? Ben jij ook al gestuurd? Wie moet ik hier neuken om een beetje loyaliteit te krijgen? Jezus.

Esme Ik heb hier niets mee te maken.

Robin Ik geloof je niet.

Esme Ik ben bij het bos over het hek geklommen, ik ben hier te voet. Ik heb niet met Oliver gesproken. Ik zou niet eens weten hoe ik hem moest bereiken. Dat weet je toch.

Robin Uitgerekend jij –

Scout Ze spreekt de waarheid.

Arlo Oké, luister, Robin, we hebben met hem gesproken, maar we krijgen er niets voor terug, ik zweer je dat we hier geen slaatje uit slaan, we wilden helpen, we zijn hier voor jou, echt waar.

Robin Jokkebrok.[30]

Scout Het is waar.

Robin Liegbeest.

Hij staart naar hen.
Coby verschijnt in de deuropening.

Engel.

Coby Ik zag de lichten branden, toen niets, en toen ging er weer een aan.

Robin Mijn engel, mijn muisje, ze is het licht gevolgd, kom hier.

Robin slaat zijn arm om haar heen, ze klampt zich aan hem vast.

---

[30] Robin uses an English song here. A similar song in Dutch would have been 'klikspaan, boterspaan, mag niet door mijn straatje gaan', but this is different in meaning as it refers to someone who tells on others. That would not be what Robin is accusing his friends of here. To keep the feeling of an old or childish way of putting things, I have used rather old-fashioned children's words for liars instead.

Coby Gefeliciteerd.

Robin Je bent net op tijd.

Arlo Robin. Alsjeblieft. Laten we gewoon. Waarom gaan we niet even zitten –

Robin Mijn lijf doet pijn en mijn hoofd schreeuwt het uit en jij zegt tegen me dat ik moet gaan zitten… Misschien moet jij maar GAAN STAAN.

Korte stilte.

Denk eens aan alles wat er op dit moment in de wereld gebeurt. Draaiende wielen, klappende vleugels, schreeuwende monden.
Goed. En? Voelen jullie het niet? Het kan als je je best doet.

Korte stilte.

Jij hebt iemand zien sterven, Tommy. Dat zie ik aan je. Er zijn overal hartslagen. Luister. Óveral. Dat moet gevierd worden.

Robin zet met een afstandsbediening een dansnummer aan. Hij gaat naar de piano en speelt mee terwijl het nummer steeds opzwepender wordt. Hij zwaait met zijn armen in de lucht.

DANS, godverdomme, DANS![31]

Ze dansen. Arlo en Scout beginnen mee muziek te maken. Ze pakken er instrumenten en de sequencer bij. Ze improviseren mee op Robins pianospel, dan op elkaar, waarbij het nummer aanzwelt tot een woeste climax.

Robin laat het aan hen over en begint verfblikken te verzamelen. Hij opent er een en met een plotselinge beweging gooit hij de inhoud eruit. Kleur spat over de hele muur.

Te midden van het pandemonium wordt Robin langzaam stil. Hij pakt het vuurwerk en glipt door de tuindeuren naar buiten. Het verfgevecht gaat door. Esme verzet zich niet meer en danst wild in een hoekje. Alleen Coby merkt dat Robin verdwenen is.

Coby Waar is –

Esme danst nog steeds op een denkbeeldig ritme.

Esme Zo moeten jullie dansen, jongens, kijk, zo.

Ze probeert hen een gesynchroniseerde dans te laten volgen. Scout probeert haar na te doen.

Ja, Scout.

Scout Woehoe.

Esme Ja, Scout.

Scout Woepie.

Arlo sluit zich bij hen aan. Tommy staat voorover gebogen te lachen.

[31] The Dutch here is a bit different from the English. I have repeated 'dance' twice in order for the emphasize to come across as well.

Coby JONGENS.

Ze draaien zich allemaal om.

Waar is –

Er klinkt een knal. Buiten licht de hemel in een flits op.
Tommy duikt omlaag alsof hij dekking zoekt.

Het is maar vuurwerk.

Ze lopen naar de tuindeuren. Nog een knal. Robin is het vuurwerk aan het afsteken.
Tommy schrikt bij elke knal. Krimpt in elkaar.

Ze deed dit elk jaar op zijn verjaardag.

Arlo Hij doet het een beetje dicht bij de –

Tommy Heeft hij het –

Nog een knal.

Holy shit –

KNAL KNAL KNAL.

Ze rennen naar buiten.
Na een tijdje komt Robin naar binnen door de zijdeur. Hij hijgt. Hij houdt een stuk vuurwerk vast. Hij steekt het aan. Hij wijst ermee rond door de kamer. Het dooft sissend uit.
Scout rent naar binnen.[32]

Scout Hier ben je. Godzijdank. We dachten –

Arlo rent naar binnen.

Arlo Het vat echt vlam. We hebben water nodig of zo iets. Kut.

Robin tilt de bijl op.

Scout Wat doe je? Robin… Wat moet je daarmee?

Robin ramt de bijl in de piano. Hij draait zich langzaam om.
Hij knipt de aansteker aan. De vlam verlicht zijn gezicht.

[32] I have added this sentence because it seems to be a mistake in the source text. Everyone runs outside because of the fireworks, and Robin comes back on stage. Someone says 'you're here. Thank God. We thought –' Would that be Tommy, as he also has the last line, and does that mean he does not run outside with the rest? Then Arlo enters and all of a sudden, without seeming to have come back, Scout is there as well, and then Esme runs in and says 'we tried to stop her'. But who is 'we' if everyone is now inside? How did Scout enter? I have decided it most likely that Scout enters first, rather than Tommy, because Tommy seems more likely to remain behind with Esme to try and safe Coby.

Robin Ik spring. Ik kies.

Esme rent naar binnen, tranen over haar wangen, in paniek.

Esme We probeerden haar tegen te houden maar ze ging naar binnen – ze dacht dat Robin binnen was, we konden haar niet tegenhouden.

Robin Wie?

Esme Coby.

Er gaat nog meer vuurwerk af. Een lichtflits vult de kamer.
Blackout.